

ПРОГРАМА

Назва заходу: тренінг

Тема: «Активне виявлення, супровід та лікування туберкульозу на первинній ланці»

04-06.06.2024

Місце проведення тренінгу: конференц-зала готелю «Золота гора», с. Барвінок, Закарпатська область.

Мета: вдосконалення знань та навичок учасників щодо сучасних підходів ведення випадків лікарсько-чутливого (ЛЧ-ТБ) та лікарсько-стійкого (ЛС-ТБ) туберкульозу для поліпшення виявлення, діагностики, ефективності лікування та профілактики даних випадків, діагностики та лікування латентної туберкульозної інфекції (ЛТБІ) в рамках Проекту «Підтримка зусиль у протидії туберкульозу в Україні».

Завдання:

- розглянути епідеміологічну ситуацію з ЛЧ-ТБ та ЛС-ТБ в Україні та світі;
- обговорити питання діагностики та лікування латентної туберкульозної інфекції (ЛТБІ)
- розглянути активне виявлення хворих на туберкульоз (ТБ);
- опанувати сучасні методи діагностики ЛЧ-ТБ та ЛС-ТБ;
- удосконалити знання сучасних моделей лікування хворих на ТБ;
- обговорити механізми дії та побічні дії ПТП;
- розглянути методи діагностики ВІЛ-інфекції та особливостями виявлення ВІЛ у хворих на ТБ;
- удосконалити основні принципи інфекційного контролю.

Кількість учасників – 20

Кількість тренерів – 2

Учасники: лікарі загальної практики – сімейної медицини центрів надання первинної медичної допомоги (ЦПМСД), всього 20 учасників

ДЕНЬ 1

ЧАС	ЗМІСТ	ФАСИЛІТАТОРИ
09:00– 09:30	<i>Реєстрація учасників</i>	<i>Михайло Бродський, Голова тренінгового хабу РАТН, м. Дніпро</i>
09:30 – 10:40	Відкриття тренінгу. Знайомство з тренерами та учасниками. Мета та завдання тренінгу	<i>Коваль Галина Клименко Наталія</i>
10:40 -11:00	<i>Презентація 01 «Ситуація в сфері подолання туберкульозу»</i>	<i>Коваль Галина</i>
11:00 – 11:30	<i>Перерва на каву.</i>	
11:30 – 11:50	<i>Презентація 02 «Етіологія та патогенез туберкульозної інфекції. Латентна туберкульозна інфекція»</i>	<i>Коваль Галина</i>
11:50 – 12:10	<i>Презентація 03 «Оновлена нормативна база щодо виявлення, супроводу та лікування туберкульозу на первинному рівні»</i>	<i>Клименко Наталія</i>
12:10 -12:30	<i>Презентація 04 «Роль лікаря первинної ланки в організації виявлення осіб, хворих на туберкульоз та осіб із латентною туберкульозною інфекцією в групах ризику»</i>	<i>Клименко Наталія</i>
12:30 – 13:00	Робота в групах. Визначення факторів та груп ризику на прикладі клінічного випадку	<i>Коваль Галина Клименко Наталія</i>
13:00 – 14:00	<i>Обід</i>	
14:00 – 14:15	<i>Динамічна вправа</i>	<i>Коваль Галина Клименко Наталія</i>
14:15 - 14:40	<i>Презентація 05 «Активне виявлення туберкульозу. FASTстратегія»</i>	<i>Коваль Галина</i>
14:40 – 14:55	<i>Демонстрація 2 клінічних випадків, обговорення з учасниками причин несвоєчасної діагностики ТБ у даних хворих</i>	<i>Клименко Наталія</i>
14:55 – 15:20	Робота в групах: складання маршруту пацієнта з підозрою на ТБ	<i>Коваль Галина Клименко Наталія</i>
15:20 – 15:40	<i>Презентація 06 Виявлення контактних осіб при туберкульозі. Пріоритети контактів, їх обстеження та спостереження</i>	<i>Клименко Наталія</i>
15:40 – 16:00	Практична робота: «Контакти з хворими на ТБ»	<i>Коваль Галина Клименко Наталія</i>
16:00 – 16:30	<i>Перерва на каву</i>	

16:30 – 17:00	<i>Презентація 07 «Сучасні методи діагностики ЛТБІ відповідно до міжнародних стандартів»</i>	<i>Коваль Галина</i>
17:00 – 17:30	Робота в групах: Порівняльна характеристика ТШП та ТВГІ	<i>Коваль Галина Клименко Наталія</i>
17:30 – 18:00	Відповіді на запитання. Підведення підсумків дня.	<i>Коваль Галина Клименко Наталія</i>

ДЕНЬ 2.

ЧАС	ЗМІСТ	ФАСИЛІТАТОРИ
09:00 – 09:20	Рефлексія 1-го дня	<i>Коваль Галина Клименко Наталія</i>
09:20 – 10:00	<i>Презентація 08 «Протитуберкульозні препарати: класифікація, механізм дії. Побічні реакції на ПТП та їх усунення»</i>	<i>Коваль Галина</i>
10:00 – 10:20	Практична робота. Розгляд ситуаційних задач	<i>Клименко Наталія</i>
10:20 – 10:40	<i>Презентація 09 «Календар моніторингу ефективності лікування та виявлення побічних реакцій»</i>	<i>Клименко Наталія</i>
10:40 – 11:00	<i>Презентація 10 «Сучасні методи лабораторної діагностики туберкульозу»</i>	<i>Коваль Галина</i>
11:00 – 11:30	<i>Перерва на каву</i>	
11:30 – 12:00	<i>Презентація 11 «Теоретичні основи формування резистентності»</i>	<i>Клименко Наталія</i>
12:00 – 12:30	Практична робота: тестові завдання для визначення профілю резистентності	<i>Коваль Галина</i>
12:30 – 13:00	<i>Презентація 12 «Принципи формування діагнозів»</i>	<i>Коваль Галина</i>
13:00 – 14:00	<i>Обід</i>	
14:00 – 14:15	<i>Динамічна вправа</i>	<i>Коваль Галина Клименко Наталія</i>
14:15-14:40	<i>Презентація 13 «Основні принципи хіміотерапії хворих на ЛЧ ТБ та ЛС ТБ»</i>	<i>Клименко Наталія</i>

14:40-14:55	Практика. Представлення клінічних випадків лікування хворих	<i>Клименко Наталія</i>
14:55-15:25	<i>Презентація 14</i> «Організація лікувального процесу. Загальна інформація про амбулаторні моделі лікування хворих на ТБ»	<i>Коваль Галина</i>
15:25-16:00	<i>Робота в групах. Визначення моделі надання медичної допомоги хворому на ТБ</i>	<i>Коваль Галина Клименко Наталія</i>
15.30 – 16.00	<i>Перерва на каву</i>	
16:00 – 16:30	<i>Презентація 15</i> «Формування прихильності до лікування у хворих на ТБ. Загальні підходи до навчання щодо ТБ»	<i>Коваль Галина</i>
16:30 -17:00	Робота в групах по відпрацюванню загальних підходів до навчання щодо ТБ, формування прихильності	<i>Коваль Галина Клименко Наталія</i>
17:00 – 17:30	Рольова гра	<i>Коваль Галина Клименко Наталія</i>
17:30 – 18:00	Відповіді на запитання. Підведення підсумків дня.	<i>Коваль Галина Клименко Наталія</i>

ДЕНЬ 3.

ЧАС	ЗМІСТ	ФАСИЛИТАТОРИ
09:00 – 09:20	Рефлексія 1-го та 2-го днів	<i>Коваль Галина Клименко Наталія</i>
09:20 – 09:50	<i>Презентація 16</i> «Методи діагностики ВІЛ-інфекції. Особливості виявлення ВІЛ у хворих на ТБ»	<i>Клименко Наталія</i>
09:50 -10:00	<i>Презентація 17 Демонстрація клінічних випадків ТБ у ВІЛ-інфікованих хворих</i>	<i>Клименко Наталія</i>
10:00 – 10:30	<i>Презентація 18</i> «Добровільне консультування і тестування на ВІЛ»	<i>Коваль Галина</i>
10:30 – 11:00	<i>Презентація 19</i> «Лікування ЛТБІ. Вакцинопрофілактика туберкульозу»	<i>Коваль Галина</i>
11:00– 11:30	<i>Перерва на каву</i>	

11:30 – 12:00	Презентація 20 «Робота первинної ланки в ЕСОЗ: можливості та рекомендації щодо супроводу та лікування хворих на туберкульоз»	Коваль Галина
12:00 – 12:30	Презентація 21 «Принципи інфекційного контролю»	Клименко Наталія
12:30 – 13:00	Практична робота: розташування меблів та предметів інтер'єру у кабінеті лікаря з урахуванням вимог ІК	Коваль Галина Клименко Наталія
13:00-13:40	Заключне тестування	Всі учасники
13:40- 14:00	Презентація проекту РАТН. Відповіді на питання. Підведення підсумків тренінгу.	Коваль Галина Клименко Наталія
14:00-15:00	Обід	

Резюме

Коваль Галина Володимирівна

- вул. Шенгелія, буд.5, кв. 49 • м. Херсон • 73021
- тел. +38 (095) 4765814
  - e-mail: gkoval15@ukr.net

Професійний досвід: за фахом - 34 роки. На посаді медичного директора КНП «Фтизіопульмонологічний медичний центр» Херсонської обласної ради з 2019 року та головний експерт Департаменту здоров'я Херсонської облдержадміністрації за напрямком «Фтизіатрія» з 2004 року. Запроваджую нові форми та методи роботи, сприяю підвищенню кваліфікації лікарів – фтизіатрів області та медичних працівників фтизіопульмонологічного центру з питань виявлення хворих на чутливий та лікарсько стійкий туберкульоз. Як голова центральної лікарсько-консультативної комісії приймаю обґрунтовані та поінформовані рішення з питань надання медичної допомоги хворим на туберкульоз. Знаю чинне законодавство України з питань протидії ТБ, впроваджую в практику національні та міжнародні стандарти/протоколи з питань діагностики та лікування туберкульозу у дорослих та дітей, у тому числі лікарсько стійкого туберкульозу, з огляду на рекомендації ВООЗ щодо впровадження нових протитуберкульозних препаратів. Використовую в роботі міжнародні рекомендації щодо моніторингу та оцінки заходів протидії туберкульозу та управління безпекою застосуванні протитуберкульозних препаратів. Беру участь у розробці/удосконаленні алгоритмів, стандартних операційних процедур щодо забезпечення якісного ведення випадків ТБ на рівні закладів охорони здоров'я Херсонської області. Контролюю лікування хворих з чутливими та лікарсько стійкими формами ТБ на стаціонарному та амбулаторному етапах, ведення хворих на туберкульоз на первинному рівні. Готую аналітичні довідки на колегію Департаменту охорони здоров'я та координаційну

раду з туберкульозу та ВІЛ/СНІДу Херсонської облдержадміністрації. З 2006 року введена в склад атестаційної комісії Департаменту охорони здоров'я. Маю досвід організації роботи по протидії ТБ, ТБ/ВІЛ, виконанню програмних заходів з протидії ТБ та ВІЛ-інфекції/СНІДу, проведенню заходів санітарно-просвітницької роботи щодо протидії туберкульозу.

Освіта

- ПАЦ 2019р. «Організація і управління охороною здоров'я» на кафедрі менеджменту охорони здоров'я Національного медичного університету імені О.О. Богомольця;
- ПАЦ 2017 р «Фтизіатрія» Запорізька медична академія післядипломної освіти МОЗ України;
- ПАЦ 2013 – «Організація і управління охороною здоров'я» в ЗМАПО.
- 25 червня 2007 року атестована на визначення знань та практичних навиків в атестаційній комісії при Запорізькій медичній академії післядипломної освіти і наказом по Запорізькій медичній академії післядипломної освіти від 29 червня 2007 року за № 34 присвоєно звання лікаря-спеціаліста за спеціальністю «Організація і управління охороною здоров'я».

- 1987-1988 рр - інтернатура за фахом «фтизіатрія»

- 1981 - 1987 рр. - Тернопільський медичний інститут по спеціальності «Лікувальна справа».

Вища категорія за напрямком «Фтизіатрія» з 202 року.

Вища категорія за напрямком «Організація і управління охороною здоров'я» з 2008 року.

Професійне навчання за наступними напрямками:

- 26 – 30.04.2021р. - Запорізька МАПО «Основи антиретровірусної терапії. Ведення випадку ВІЛ-інфекції»

- 26.08 – 09.09.2020 р. Харківська медична академія післядипломної освіти ТУ «Рання діагностика і профілактика туберкульозу у дітей»

- 19.08 – 28.08.2019 р Латвія, м. Рига тренінг «Програмне та клінічне ведення лікарсько-стійкого туберкульозу, спрямоване на досягнення Цілей сталого розвитку»

- 07-09.11.2018р Курси інформації та стажування при ДУ «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України з питань «Особливості ведення випадків МРТБ з новими препаратами»

- 2017 р – Запорізька МАПО цикл «Диференційна діагностика захворювань органів дихання».

Неодноразового проходила навчання з питань ведення та лікування туберкульозу та ВІЛ – асоційованого туберкульозу по лінії Бюро ВООЗ в Україні, міжнародної неурядової організації «Програма оптимальних технологій в охороні здоров'я». Підвищувала свої знання на семінарах – тренінгах з участю міжнародних організацій з отриманням сертифікатів.

Досвід роботи:

- З 2019 р. – медичний директор КНП «Фтизіопульмонологічний медичний центр» Херсонської обласної ради, головний експерт з фтизіатрії Департаменту охорони здоров'я Херсонської облдержадміністрації.

- 2004 р. до 2019 р. - заступник головного лікаря облтубдиспансеру з диспансерної роботи та головний експерт з фтизіатрії Департаменту охорони здоров'я Херсонської облдержадміністрації.

- 2001 р. - 2004 р. - завідувач диспансерним відділенням Херсонського обласного протитуберкульозного диспансеру;

- 1988 р. - 2001 р. - лікар – фтизіатр Херсонського обласного протитуберкульозного диспансеру.

- З 2004 до 2014 року брала участь в робочих групах Міністерства охорони здоров'я України з питань вдосконалення нормативної бази контролю за туберкульозом в Україні.

- Маю досвід координування впровадження міжнародних проектів в області.

- Консультант і тренер.

- Знаю національні та міжнародні стандарти/протоколи з питань діагностики та лікування туберкульозу, у тому числі з питань ведення лікарсько - стійкого туберкульозу.
- Ознайомена з міжнародними рекомендаціями щодо моніторингу та оцінки заходів протидії туберкульозу.
- Знаю регіональні особливості щодо організації виявлення туберкульозу серед груп підвищеного ризику захворювання на туберкульоз.
- Маю досвід залучення у якості тренера з питань «Ведення випадку чутливого туберкульозу відповідно до міжнародних та національних стандартів і протоколів», «Ведення звітно-облікової документації по туберкульозу і мультирезистентному туберкульозу та когортний аналіз», «Ведення випадку туберкульозу в загальній лікувальній мережі», «Ведення випадку мультирезистентного туберкульозу (МРТБ)», «Ведення випадку мультирезистентного туберкульозу (МРТБ) для лікарів загальної лікувальної мережі», «Ведення випадку туберкульозу відповідно до міжнародних та національних стандартів та протоколів», «Алгоритм раннього виявлення, діагностики та лікування туберкульозу у осіб, які знаходяться в закладах пенітенціарної системи України», «Консультування з питань профілактики та виявлення ВІЛ-інфекції, туберкульозу та вірусного гепатиту С співробітниками служби пробації».
- Маю досвід управління діяльністю на обласному рівні, стратегічного планування, моніторингу та оцінки у сфері охорони здоров'я, роботи з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, аналізу регіональних цільових програм, досвіду адвокаційної діяльності та надання технічної допомоги НУО.
- Маю досвід розробки матеріалів навчальних тренінгів для лікарів ПМД, лікарів – фтизіатрів.
- Зацікавлена в забезпеченості сталості послуг у сфері протидії епідемії ТБ.

Додаткові відомості: В повному об'ємі володію програмами MS Office, навігація в Internet.

Знання мов

Українська – рідна; російська – вільно.

Особисті якості:

Професійність, відповідальність, пунктуальність, комунікабельність.

Маю комунікативні, аналітичні та організаційні здібності.

Швидко засвоюю нову інформацію і навички.

Здатна працювати як індивідуально, так і в команді.

Резюме

Клименко Наталії Миколаївни

<i>Контактні дані</i>	Тел. моб.: +38(050) 709 - 24 - 00 E-mail: dvorez@ukr.net
<i>Дата народження</i>	19.10.1974 р.
<i>Місце проживання</i>	м. Краматорськ, вул. Двірцева, 65-28
<i>Освіта</i>	Вища медична 1992 – 1998 рр. – Луганський державний медичний університет, медичний факультет

Спеціальність
Лікарська
кваліфікація

Лікар за фахом «лікувальна справа»
1999 р. - отримала спеціалізацію «фтизіатрія»
2011 р. – вища категорія за фахом «фтизіатрія»

1999 – 2000 рр. – лікар – фтизіатр кістково – суглобового протитуберкульозного диспансеру, м. Стаханов.
2000 р. – лікар – фтизіатр легеневого відділення №2 КЛПУ «Міський протитуберкульозний диспансер» м. Краматорськ.
2004 р. – завідувача легневим відділенням №3 КЛПУ «Міський протитуберкульозний диспансер» м. Краматорськ.
2015 р. – головний позаштатний фтизіатр департаменту охорони здоров'я ОДА Донецької області.
2019 р. – завідувача легневим відділенням №2 КНП «Обласний клінічний протитуберкульозний диспансер» м. Краматорськ.
2019 р. – експерт департаменту охорони здоров'я за напрямком «Фтизіатрія» ДОДА.

Професійний досвід

БФ «Розвиток України»

2014 – 2015 рр. – координатор проекту «Мобільна бригада» у Донецькій області

Бюро ВООЗ в Україні

2015 р. – експерт з питань контролю за туберкульозом серед внутрішньо переміщених осіб у Донецькій області.

ДУ "Центр громадського здоров'я МОЗ України"

2018 р. – координатор проекту «Забезпечення розвитку ефективного амбулаторного лікування туберкульозу через цільові та бонусні виплати за результат його лікування» гранту Глобального фонду для боротьби з туберкульозом, ВІЛ-інфекцією та малярією.

Представництво РАТН в Україні

2018 – 2019 рр. - координатор проекту «Challenge TB», РАТН у Донецькій області.

ДУ "Центр громадського здоров'я МОЗ України"

2019 – 2020 рр. – координатор проекту «Посилення спроможності лікування ВІЛ/СНІД в Україні в рамках Надзвичайної ініціативи Президента США з надання допомоги у боротьбі з ВІЛ/СНІД (PEPFAR)»

2019 – 2021 рр. – регіональний координатор проекту «Оцінка якості даних»

2020 р. – регіональний консультант з питань розвитку та координації регіональної ЦЛКК ЛС ТБ

в рамках програми Глобального фонду для боротьби із СНІДом, туберкульозом та малярією «Прискорити темпи зменшення рівня захворюваності на туберкульоз та ВІЛ за рахунок забезпечення загального доступу до своєчасної та якісної діагностики і лікування туберкульозу, шляхом розширення доказової медичної профілактики, діагностики та лікування ВІЛ та створення стійкої та життєздатної системи охорони здоров'я»

2021р. – регіональний координатор операційного дослідження з мКРЛ Риф-ТБ в Україні.

Представництво РАТН в Україні

*Досвід роботи та
вміння*

2020 р. – координатор проекту «Підтримка зусиль у протидії туберкульозу в Україні.

НСЗУ

2020 - 2021 рр. – експерт робочої групи НСЗУ з питань розробки проєктів специфікацій та умов закупівлі медичних послуг за програмою медичних гарантій 2021.

МОЗ

2021 р. – членкиня Комітету з регіональної політики Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу.

ДОЗ ОДА

2021 р. – співголова регіональної Центральної лікарської консультативної комісії ЛС ТБ

- Координація протитуберкульозних заходів на регіональному рівні;
- Координація діяльності закладів охорони здоров'я первинного та вторинного рівнів надання медичної допомоги з питань раннього виявлення, профілактики та лікування ТБ;
- Робота у сфері моніторингу та оцінки програм та протитуберкульозних заходів з 2016 року;
- Робота з первинною медичною документацією та даними по туберкульозу;
- Організація та участь у моніторингових візитах до медичних закладів районів області для надання організаційно – методичної допомоги щодо протидії ТБ та оцінки їх діяльності;
- Організація та участь у регіональних семінарах, нарадах для адміністрацій ЗОЗ, лікарів протитуберкульозної служби, лікарів ЦПМСД, лікарів – інфекціоністів Донецької області;
- Підготовка та участь у конференціях, семінарах, форумах регіонального та національного рівнів;
- Розроблення та забезпечення підписання наказів ДОЗ ОДА;
- Підготовка документів до засідань, та участь у роботі Регіональної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу, в робочих групах по оцінці стану надання медичної допомоги хворим на ТБ, ВІЛ- інфекцію;
- Участь в розробці Дорожньої карти з покращення якості послуг хворим на ко-інфекцію ТБ/ВІЛ та забезпечення їх сталості в Донецькій області на 2019-2020 роки;
- Участь у розробці регіональної стратегії забезпечення сталої відповіді на епідемії туберкульозу, в тому числі хіміорезистентного, та ВІЛ-інфекції/СНІДу на період до 2020 року;
- Координація та підтримка у розробці/удосконаленні та затвердженні на обласному рівні нормативних документів з організації лікування туберкульозу в закладах ПМСД
- Організація та контроль за наданням медичної допомоги серед внутрішньо переміщених осіб у Донецькій області;
- Співпраця з державними, неурядовими та міжнародними організаціями по організації надання послуг у сфері протидії ТБ, ВІЛ-інфекції на регіональному рівні.
- Координація з неурядовими організаціями щодо надання соціальної підтримки пацієнтам під час лікування туберкульозу.

- На рівні Донецької області у складі робочих груп приймаю участь у розробці дієвих моделей співпраці із залученням усіх наявних ресурсів для створення орієнтованої на пацієнта системи надання медичної допомоги;
- Консультаційна та методична допомога органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, громадським організаціям;
- Подання статистичних даних щодо туберкульозу до МОЗ України, формування регіональних звітів, проведення верифікації даних;
- Організація та проведення тренінгів для фахівців, які надають медичну допомогу хворим на туберкульоз та неурядового сектору;

Тренінги та навчання

2016 р. - участь у міжнародному симпозиумі м. Тбілісі Грузія; участь у семінарі нараді «*Поточний стан розвитку служб протидії ВІЛ/ТБ*»
 участь у тренінгу «Використання даних та функціоналу підсистеми аналізу та графічного відображення даних (дешбордів) реєстру хворих на туберкульоз при плануванні та організації медичної допомоги хворим з ТБ»
 2017 р. – участь у конференції «Актуальні питання ведення хворих на хіміорезистентний туберкульоз на стаціонарному та амбулаторному етапах»
 участь у тренінгу «Управління забезпеченням протитуберкульозними препаратами з використанням QuanTB»
 2018 р. – участь у тренінгу «Розбудова системи супервізії та контролю якості консультування і тестування на ВІЛ пацієнтів, хворих на ТБ»
 участь у VII Національній конференції з МІО «Роль стратегічної інформації в формуванні та управлінні програмами громадського здоров'я».
 2019 р. – участь у тренінгу «Розбудова системи супервізії та контролю якості ведення випадків ко-інфекції ТБ/ВІЛ, основи АРТ та роль АРТ у лікуванні ТБ/ВІЛ ко-інфекції».
 2019 р. – участь у DR-TB Standalone Meeting Amsterdam, The Netherlands
 2020 р. – дистанційні семінари та тренінги
 2021 р. – дистанційні семінари та тренінги
 2022 р. – участь в он-лайн тренінгу: "Ведення випадку мультирезистентного туберкульозу та туберкульозу з широкою лікарською стійкістю (МЛС-ТБ, ШЛС-ТБ), основні принципи відповідно до останніх міжнародних керівництв"
 2022 р. – участь у Міжнародному Курсі «Впровадження нових рекомендацій ВОЗ по діагностиці та лікуванню ТБ» Баку, Азербайджан.

Додаткові навички

Володію основними навичками роботи ПК (інтернет, Word, Excel, Power Point).
 Вільно володію письмовою та усною українською мовою, англійською – зі словником.